

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH160002
NAZWA
OBSZARU Góra Świętej Anny

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH160002	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Góra Świętej Anny

1.4. Data opracowania 2002-05	1.5. Data aktualizacji 2024-03
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2022-08
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 5 lipca 2022 r. w spr. soo Góra Świętej Anny (PLH160002)

Wyjaśnienia:	Powiększenie - 10.2009 r. Zmniejszenie pow. - 11.2019 r.
--------------	--

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna
18.2565

Szerokość geograficzna
50.4486

2.2. Powierzchnia [ha]:
5062.95

2.3. Obszar morski [%]
0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL52

Opolskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6110			0.06		G	B	C	B	B
6210			4.29		G	C	C	B	C
6430			0.02		G	D			
6510			5.86		G	D			
8210			0.08		G	B	C	B	B
8310			0.51		P	D			
9110			570.58		G	B	C	C	C
9130			288.07		G	B	C	B	B
9150			3.23		G	B	C	C	C
9170			255.81		G	C	C	C	C
9180			3.41		G	C	C	B	C
91E0			1.35		G	C	C	B	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).

- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C	
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja
M	1308	Barbastella barbastellus			w	2	12	i		G	D		
I	1086	Cucujus cinnaberinus			p				P	DD	D		
M	1324	Myotis myotis			w	3	6	i		G	D		

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N21	1.68
N23	1.96
N16	25.81
N17	4.19
N19	11.58
N10	1.7
N12	53.08
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar wyniesienia Garbu Chełmu z wychodniami wapieni i dolomitów środkowego triasu, z centralnie zlokalizowanym nekiem bazaltowym. Od południa opadający stromo zdenudowanym uskokiem tektonicznym, od północy łagodnie zanurzający się pod utworami polodowcowymi. Garb jest najdalej na zachód wysuniętą częścią środkowotriasowego progu strukturalnego (kuesty). Z trzech stron otoczony terenami nizinnymi stanowi wyraźną kulminację w krajobrazie. Rzeźba Chełmu należy do form krawędziowych, ukształtowanych w trzeciorzędzie i zmodyfikowanych przez morfologię czwartorzędową, a zwłaszcza dwukrotne nasunięcie się i regresję lodowca oraz procesy eolicznej akumulacji lessów i ich erozji. Garb jest rozczłonkowany na szereg wyniesień oddzielonych suchymi dolinkami i obszarami zrównań. W wierzchołkowej jego części, w obrębie wychodni skał węglanowych rzeźba krasowa, z lejami, misami i studniami krasowymi, wywierzyiskami, wychodniami skalnymi, niewielkimi wnękami i grotami. Kulminację garbu stanowi nek wulkaniczny na Górze Św. Anny - 404 m n.p.m. Wśród obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych dominującymi formami pokrycia terenu są lasy, w większości reprezentujące 3 fitosocjologiczne odmiany buczyn oraz grądy. Mniejszy udział osiągają murawy kserotermiczne oraz ekstensywnie użytkowane łąki, w tym eutroficzne. Uzupełnieniem są wychodnie skał węglanowych oraz źródła. Spośród form intensywniejszego zagospodarowania przestrzeni dominują grunty orne, tworzące z ekosystemami o dużej naturalności, mozaikę krajobrazową.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze PLH160002 zinwentaryzowano 12 siedlisk przyrodniczych (9 jako przedmiot ochrony) z załącznika I Dyrektywy siedliskowej oraz 3 gatunki z załącznika II – mopek, nocek duży i zgmiotek cynobrowy.

6110 Skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską (Alyso-Sedion)

W obszarze siedlisko reprezentowane przez podtyp 6110-1 pionierskie zbiorowiska skał neutrofilnych Pogórza i Przedgórze Sudetów. Stanowiska na Górze Świętej Anny są najdalej na wschód wysuniętymi w Polsce, jedynymi stwierdzonymi poza Sudetami i ich pogórzem. Siedlisko występuje na ścianach skalnych dawnych kamieniołomów wapieni triasowych - w rezerwacie przyrody Góra Św. Anny, w amfiteatrze, a także w rezerwacie przyrody Ligota Dolna. Siedlisko cechuje się nieco zubożonym składem gatunkowym, który ma częściowo charakter antropogeniczny (rośnie tu wprowadzony przez człowieka rozchodnik biały), jednak skład gatunkowy stanowisk w obszarze jest jednym z najbardziej zgodnych z definicją siedliska spośród stwierdzonych na terenie Polski (zdecydowanie dominują w nim gatunki typowe).

Stąd ocena reprezentatywności B (dobra).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – B (dobry), w tym: stopień zachowania struktury II – płyty z dominacją gatunków typowych i niewielkim udziałem gatunków niepożądanych; zaznacza się wkraczanie drzew i krzewów, które oceniają siedlisko i utrudniają wzrost gatunków typowych; obserwowano intensyfikację obrywów skalnych lokalnie uszkadzających płyty siedliska; stopień zachowania funkcji II – siedlisko cechuje się odpowiednią dynamiką – gatunki typowe intensywnie kwitną i owocują, co zapewnia możliwość rekolonizacji ścian skalnych w przypadku obrywów oraz regenerację darni; zagrożenie stanowią krzewy i podrost drzew, jednak na dużej części powierzchni siedliska prowadzone są zabiegi ochrony czynnej, ograniczające ich wzrost.

W związku z powyższym nadano ocenę ogólną B (dobra).

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis* *Festucion pallentis*)

W obszarze siedlisko reprezentowane przez podtyp 6210-3 kwietne murawy kserotermiczne. Obszar znajduje się poza głównym zasięgiem występowania muraw kserotermicznych. Ich geneza jest w dużej mierze nietypowa – zajmują wnętrza dawnego kamieniołomu (rezerwat przyrody Góra Św. Anny) oraz sztucznie wyrównaną powierzchnię wykorzystywaną w przeszłości do lotów szybowcowych (rezerwat przyrody Ligota Dolna).

Wiąże się z tym zubożony skład gatunkowy, a także silne nawiązania do łąk świeżych, przejawiające się m. in. licznym występowaniem rajgrasu wyniosłego *Arrhenatherum elatius*. Jedynie w miejscach o suchych, płytkich glebach (okolice wychodni skałkowych w rezerwacie przyrody Ligota Dolna oraz hałdy urobku w rezerwacie przyrody Góra Św. Anny) zaznacza się większe bogactwo i dominacja gatunków kserotermicznych. Stąd ocena reprezentatywności C (znacząca).

W płacie murawy w rezerwacie przyrody Ligota Dolna stwierdzono występowanie storczyka bladego *Orchis pallens*, jednak jest on zbyt nieliczny, by uznać siedlisko w obszarze za priorytetowe. W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – B (dobry), w tym: stopień zachowania struktury II – w obrębie płatów siedliska niewielkie pokrycie krzewów i podrostu drzew, niezbyt liczne są również gatunki ekspansywne (za wyjątkiem rajgrasu wyniosłego, którego obecność jest jednak wynikiem niezbyt typowego wykształcenia siedliska); lokalnie jednak obecne są odrosty krzewów; stopień zachowania funkcji II – zagrożenie stanowią krzewy i podrost drzew, jednak na całości powierzchni siedliska prowadzone są zabiegi ochrony czynnej, ograniczające ich wzrost; jest to przede wszystkim wypas z uzupełniającym koszeniem, co jest odpowiednim sposobem ochrony siedliska; lokalnie jednak zauważalne jest odrastanie krzewów.

W związku z powyższym nadano ocenę ogólną C (znacząca).

8210 Wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*

W obszarze siedlisko reprezentowane przez podtyp 8210-2 szczelinowe zbiorowiska paproci. Siedlisko w obszarze wykazuje duże podobieństwo do występującego na terenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Wynika to z podobieństwa podłoża (odpowiednio wapienie triasowe i jurajskie) i zbliżonej wysokości nad poziomem morza. Płaty są silnie rozdrobnione. Siedlisko cechuje się występowaniem większości gatunków typowych, jednak ich pokrycie w poszczególnych płatach jest zazwyczaj niezbyt duże. W obrębie poszczególnych płatów zazwyczaj występuje 1 gatunek paproci, stosunkowo rzadkie są bardziej zróżnicowane płaty.

Siedlisko ma genezę częściowo antropogeniczną – wykształciło się głównie na ścianach dawnych kamieniołomów. Stąd ocena reprezentatywności B (dobra).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – B (dobry), w tym: stopień zachowania struktury II – płaty dość dobrze zachowane, z licznym udziałem gatunków typowych, jednak zaznacza się wkraczanie gatunków inwazyjnych; dużym problemem jest nieodpowiednie ocienienie – prześwietlenie drzewostanu w rezerwacie przyrody Biesiec (miejsce występowanie wariantu cieniolutnego) i wkraczanie krzewów na ścianie amfiteatru (dominuje tu wariant światłolubny); stopień zachowania funkcji III – zagrożenie dla wariantu światłolubnego stanowią krzewy i podrost drzew (w tym rosnące w sąsiedztwie skał – ocienienie boczne), jednak prowadzone są zabiegi ochrony czynnej, ograniczające ich wzrost; dużym zagrożeniem dla wariantu cieniolutnego w rezerwacie przyrody Biesiec jest prześwietlenie drzewostanu, które skutkuje znacznie większą dostępnością światła w płatach siedliska, a przez to ustępowaniem gatunków typowych na rzecz ekspansywnych, wzrost odnowienia bukowego może następnie skutkować bardzo dużym ocienieniem bocznym skał, uniemożliwiającym rozwój siedliska; możliwości odtworzenia II - brak możliwości zwiększenia zwarcia drzewostanu w rezerwacie przyrody Biesiec w perspektywie 10 lat, jednak możliwa redukcja ocienienia bocznego w przypadku zbyt silnego rozwoju odnowienia bukowego; redukcja ocienienia w amfiteatrze i w rezerwacie przyrody Góra Św. Anny jest stosunkowo łatwa do osiągnięcia (wycinka części krzewów). W związku z powyższym nadano ocenę ogólną B (dobra).

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*)

W obszarze występuje wyłącznie podtyp 9110-1 kwaśna buczyna niżowa (*Luzulo pilosae-Fagetum*). W drzewostanach często czysto bukowych zdarzają się antropogenicznego pochodzenia domieszki gatunków iglastych (przede wszystkim modrzew) i dębów, jednak odnowienie naturalne jest wyłącznie bukowe (typowa cecha buczyn kwaśnych). W runie udział gatunków typowych jest niewielki – najczęściej pojawia się konwalijka dwulistna i szczawik zajęczy. Często głównym gatunkiem runa jest niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*. Dość częste są paprocie – narecznica samcza *Dryopteris filix-mas* i wietlica samicza

Athyrium filix-femina. Siedlisko cechuje się ubogim runem, jednak jest to sytuacja częsta w lasach tego typu. Stąd ocena reprezentatywności B (dobra).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – C (średni lub zubożały stan zachowania), w tym: stopień zachowania struktury III – część płatów ze starym, zwartym drzewostanem, jednak duża część jest silnie prześwietlona; bardzo dużą część powierzchni siedliska stanowią młodniki o bardzo ubogim runie; w starszych drzewostanach zaznacza się często duży udział gatunków obcych dla siedliska, w tym obcych ekologicznie (świerk, podwyższony udział dębu) i geograficznie (modrzew); w obszarze występują ponadto płaty z dominacją dębu; bardzo mała ilość martwego drewna – zarówno łącznych zasobów, jak i drewna wielkowymiarowego; nieliczne drzewa mikrosiedliskowe; stopień zachowania funkcji III – zachowane drzewostany o odpowiednim składzie gatunkowym w większości zbliżają się do wieku rębного lub go osiągnęły, co będzie skutkowało dalszym zwiększeniem się udziału młodników; duża część młodszych drzewostanów cechuje się znacznym udziałem gatunków obcych dla siedliska, ich udział w skali obszaru będzie się w związku z tym zwiększał; w odnowieniu w obrębie gniazd często wprowadzany jest dąb, co skutkuje zaburzeniem składu gatunkowego odnawianych płatów; obecne są również gniazda z jodłą – gatunkiem obcym dla podtypu 9110-1; naturalne odnowienie jest jednak typowe dla siedliska i pozwala na odbudowę drzewostanu o właściwym składzie gatunkowym; możliwości odtworzenia II - poprawa stanu siedliska wymagałaby stopniowej przebudowy drzewostanów poprzez usuwanie gatunków obcych – usuwanie modrzewia i świerka oraz zmniejszenie udziału dębu; ponadto konieczne byłoby preferowanie odnowień bukowych (przede wszystkim naturalnych), bez udziału gatunków obcych (w tym jodły); konieczne byłoby też zachowanie części drzewostanów poprzez wyłączenie ich z gospodarowania (również poza rezerwatami przyrody, w postaci biogrup), a także dążenie do akumulacji martwego drewna; działania te są możliwe przy zachowaniu funkcji gospodarczej większości drzewostanów siedliska, jednak wymagałyby znaczącej modyfikacji sposobu jej prowadzenia. W związku z powyższym nadano ocenę ogólną C (znacząca).

9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae*-Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion)

W obszarze występuje głównie podtyp 9130-1 żyzna buczyna niżowa (*Galio odorati*-Fagetum). Drzewostany są często czysto bukowe, jednak obecne są antropogenicznego pochodzenia domieszki gatunków iglastych (przede wszystkim modrzew) i dębów. Ich udział jest jednak znacznie niższy niż w siedlisku 9110. Runo jest stosunkowo ubogie – głównym gatunkiem odróżniającym od buczyn kwaśnych jest przytulia wonna.

Gajowiec żółty występuje stosunkowo rzadko – przede wszystkim w wilgotniejszych obniżeniach. Bogatsze runo jest jedynie na niewielkim obszarze w rezerwacie przyrody Biesiec oraz na sąsiednim wzniesieniu, gdzie występują płaty żyznej buczyny górskiej w wariantcie sudeckim. Stwierdzono tu m. in. występowanie charakterystycznego dla niej żywca dziewięciolistnego. Duże pokrycie osiąga szczyr trwały *Mercurialis perennis*.

Siedlisko cechuje się runem zubożonym w stosunku do typowej żyznej buczyny niżowej, jednak generalnie podtyp ten jest uboższy niż żyzne buczyny górskie. W drzewostanie zdecydowanie dominuje buk (często praktycznie bez domieszek). Stąd ocena reprezentatywności B (dobra).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – B (dobry), w tym: stopień zachowania struktury II – duża część płatów ze starym, zwartym drzewostanem, jednak znaczący jest udział płatów prześwietlonych w wyniku gospodarki leśnej; silne prześwietlenie występuje również w płacie żyznej buczyny górskiej w rezerwacie przyrody Biesiec na skutek zamierania drzewostanu; znaczącą część powierzchni siedliska stanowią młodniki o bardzo ubogim runie; lokalnie w starszych drzewostanach zaznacza się udział gatunków obcych dla siedliska, w tym obcych ekologicznie (świerk, podwyższony udział dębu) i geograficznie (modrzew); w obszarze występują ponadto płaty z dominacją dębu; mała ilość martwego drewna (znacząco wyższa tylko w granicach rezerwatów przyrody) – zarówno łącznych zasobów, jak i drewna wielkowymiarowego; niezbyt liczne drzewa mikrosiedliskowe, zwłaszcza w drzewostanach gospodarczych; stopień zachowania funkcji III – zachowane drzewostany o odpowiednim dla siedliska składzie w większości zbliżają się lub osiągnęły wiek rębny, co będzie skutkowało ich wyrębem; znaczna ich część podlega jednak ochronie zachowawczej w ramach rezerwatów przyrody, w związku z czym wpływ pozyskania drewna będzie mniejszy niż w przypadku buczyn kwaśnych, będzie jednak rósł udział młodników bukowych kosztem starszych drzewostanów;

ponadto poza rezerwatami zaznacza się zwiększony udział gatunków obcych dla siedliska; w odnowieniu w obrębie gniazd wprowadzany jest dąb i jodła (gatunek obcy dla podtypu 9130-1), co skutkuje zaburzeniem składu gatunkowego odnawianych płatów; naturalne odnowienie jest jednak typowe dla siedliska i pozwala na odbudowę drzewostanu o właściwym składzie gatunkowym; możliwości odtworzenia II - poprawa stanu siedliska wymagałaby stopniowej przebudowy drzewostanów poprzez usuwanie gatunków obcych – usuwanie modrzewia i świerka oraz zmniejszenie udziału dębu; ponadto konieczne byłoby preferowanie odnowień bukowych (przede wszystkim naturalnych), bez udziału gatunków obcych (w tym jodły); konieczne byłoby też zachowanie części drzewostanów poprzez wyłączenie ich z gospodarowania (również poza rezerwatami przyrody, w postaci biogrup), a także dążenie do akumulacji martwego drewna; działania te są możliwe przy zachowaniu funkcji gospodarczej większości drzewostanów siedliska, jednak wymagałyby znaczącej modyfikacji sposobu jej prowadzenia.

W związku z powyższym nadano ocenę ogólną B (dobra).

9150 Ciepłolubne buczyny storczykowe (Cephalanthero-Fagenion)

Siedlisko w obszarze reprezentowane jest wyłącznie przez podtyp 9150-2 małopolska buczyna storczykowa (zbiorowisko *Fagus sylvatica*-*Cruciata glabra*) i zlokalizowane jest na zachodnim skraju zasięgu tego podtypu. Występuje w południowej części rezerwatu przyrody Biesiec oraz na wzgórzu położonym dalej na północny zachód. W obu przypadkach zajmuje stoki południowo-zachodnie, w pobliżu wychodni skalnych. Drzewostan jest czysto bukowy, jednak obecnie na skutek zamierania buka znacznie przeświełlony. Skutkuje to silnym rozwojem podszytu, złożonego niemal wyłącznie z odnowienia bukowego, a równocześnie osłabieniem rozwoju runa. Zachowane fragmenty cechują się dużym udziałem konwalii majowej oraz obecnością przytulinki wiosennej. Występuje tu również wiele gatunków ciepłolubnych, np. miodownik melisowaty *Melitis mellisophyllum*, a także storczyki, m.in. buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium* i czerwony *C. rubra*. W silniej nasłonecznionych miejscach zaznacza się znaczny udział traw – perłówki jednokwiatowej *Melica uniflora* i wiechliny gajowej *Poa nemoralis*. Są to gatunki często występujące w płatach siedliska, jednak ich udział jest znacznie podwyższony.

Ze względu na typowe, jednak nieco zubożone runo, ocena reprezentatywności B (dobra).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca). Ocena stanu zachowania siedliska – C (średni lub zdegradowany), w tym: stopień zachowania struktury III – drzewostan silnie przeświełlony, co skutkuje silnym rozwojem podszytu i negatywnie wpływa na stan runa; gatunki ciepłolubne ustępują z gęstych płatów odnowień, a równocześnie następuje ekspansja traw (znacznie ogranicza to udział gatunków typowych dla siedliska); stopień zachowania funkcji III – brak jest możliwości poprawy stanu siedliska – konieczna jest spontaniczna, stopniowa regeneracja drzewostanu; jest to jednak proces długotrwały, a w okresie przejściowym będzie się utrzymywał zły stan – może nawet ulec pogorszeniu; możliwości odtworzenia III - brak skutecznych metod mogących istotnie poprawić stan siedliska; na możliwość rozwoju runa pozytywnie mogłoby wpłynąć przerzedzenie odnowienia, jednak może to utrudniać regenerację drzewostanu.

W związku z powyższym nadano ocenę ogólną C (znacząca).

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)

Drzewostan cechuje się obecnością gatunków typowych dla siedliska (grab, lipa drobnolistna), jednak duży udział ma buk, a także gatunki wczesnosukcesyjne i wprowadzone sztucznie. Udział leszczyny w podszybie jest zmienny i nie jest ona obecna we wszystkich płatach. Runo jest ubogie w gatunki typowe dla siedliska, a w części płatów ich brakuje – w takim przypadku budują je gatunki typowe dla wszystkich żyznych lasów liściastych.

Runo jest nieco bogatsze niż w buczynach, w tym w buczynach żyznych, ogólnie jednak siedlisko jest w niezbyt dużym stopniu reprezentatywne - ocena reprezentatywności C (znacząca).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – C (średni lub zdegradowany), w tym: stopień zachowania struktury III – drzewostan często silnie przeświełlony, ze znaczną domieszką drzew wczesnosukcesyjnych lub sztucznie wprowadzonych; zaznacza się duży udział dębu, co skutkuje zanikiem runa typowego dla siedliska; nawet w

przypadku domieszki buka lub grabu płaty takie cechują się znacznym udziałem w runie niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*; w drzewostanie dość często jest obecny dąb czerwony *Quercus rubra* – gatunek ten odnawia się; ilość martwego drewna jest zdecydowanie niewystarczająca, zbyt mała jest też liczba drzew mikrosiedliskowych; stopień zachowania funkcji III – dla poprawy stanu siedliska podstawowe znaczenie ma zwiększenie udziału w drzewostanie gatunków najbardziej typowych dla siedliska, tj. grabu i lipy drobnolistnej, np. w postaci dolnego piętra pod okapem dębów; obecnie w części płatów ich udział jest znikomy, a regeneracja utrudniona; możliwości odtworzenia II - poprawa stanu siedliska wymagałaby stopniowej przebudowy drzewostanów poprzez promowanie grabu i lipy w dolnym piętrze drzewostanu lub ich wprowadzanie w odnowieniu sztucznym; równocześnie należy prowadzić przebudowę drzewostanów w celu eliminacji gatunków obcych dla siedliska i części drzew wczesnosukcesyjnych; konieczna jest też akumulacja martwego drewna i zwiększenie liczby drzew mikrosiedliskowych; działania te są możliwe przy zachowaniu funkcji gospodarczej większości drzewostanów siedliska, jednak wymagałyby znaczącej modyfikacji sposobu jej prowadzenia. W związku z powyższym nadano ocenę ogólną C (znacząca).

9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*)

Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 9180-1 lasy klonowo-lipowe Sudetów, ich Pogórza i Przedgórze, w związku z czym lokalizacje w obszarze stanowią jego kresowe, najdalej na wschód wysunięte stanowiska w Polsce. Cechują się zubożonym składem gatunkowym, m.in. brakiem typowych gatunków warstwy krzewów oraz występowaniem w runie jedynie dwóch gatunków zaliczanych do typowych czarńca gronkowego *Actaea spicata* (tylko na jednym z dwóch stanowisk) i czosnaczka pospolitego *Alliaria petiolata*. Zubożony jest też skład gatunkowy drzewostanu. Płaty wykształciły się w miejscach silnie w przeszłości przekształconych przez człowieka, w tym w miejscach eksploatacji wapieni. Stąd ocena reprezentatywności C (znacząca).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – B (dobry), w tym: stopień zachowania struktury II – jeden z dwóch płatów cechuje się znacznym udziałem w drzewostanie gatunku obcego – robinii akacjowej i jego stosunkowo młodym wiekiem; stopień zachowania funkcji II – siedlisko klimaksowe w panujących warunkach środowiskowych; robinia akacjowa stopniowo obumiera, w związku z czym zmniejsza się jej udział w drzewostanie, którego struktura będzie poprawiać się wraz ze wzrostem jego wieku.

W związku z powyższym nadano ocenę ogólną C (znacząca).

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

Siedlisko w obszarze reprezentowane jest przez podtyp 91E0-3 Łęg olszowo-jesionowy *Fraxino-Alnetum*. Cechuje się typowym drzewostanem, dodatkowo lokalnie występują drzewa charakterystyczne dla związanego z większymi rzekami podtypu 91E0-1, np. wierzbowa biała i krucha. W warstwie krzewów dominuje czarernia zwyczajna (co jest typowe dla podtypu) oraz bez czarna. Runo w części płatów dobrze wykształcone i typowe dla siedliska, na dużej części jednak zubożone na skutek dominacji pokrzywy (jest ona gatunkiem typowym dla siedliska, jednak zaburzone są stosunki ilościowe) i inwazyjnego niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera*.

Stąd ocena reprezentatywności B (dobra).

W obszarze znajduje się mniej niż 2% krajowych zasobów siedliska (ocena na podstawie szczegółowej inwentaryzacji terenowej) - powierzchnia względna: C (znacząca).

Ocena stanu zachowania siedliska – C (średni lub zdegradowany), w tym: stopień zachowania struktury III – płaty w obszarze wykazują dość znaczne zniekształcenia, przejawiające się młodym drzewostanem (częściowo prześwietlonym) oraz runem ze znacznym udziałem gatunków ekspansywnych i inwazyjnych; związane są z ciekami skanalizowanymi w głębokich, prostych korytach; niektóre płaty cechuje też przesuszenie podłoża; zaznacza się ponadto niedostateczna ilość martwego drewna; stopień zachowania funkcji II – siedlisko klimaksowe w panujących warunkach środowiskowych; pomimo regulacji cieków gleby cechują się dość dużą wilgotnością, co umożliwia przetrwanie i regenerację roślinności typowej dla siedliska; wraz ze wzrostem wieku drzewostanu poprawiać się będzie jego struktura, co pośrednio może wpłynąć na

zmniejszenie pokrycia gatunków ekspansywnych i inwazyjnych; zmniejszenie dostępności wody może skutkować negatywnymi zmianami i degradacją siedliska; możliwości odtworzenia II - w przypadku niecierpka gruczołowatego dostępne są skuteczne metody zwalczania; możliwa jest częściowa renaturalizacja cieków poprzez zaprzestanie ich udrażniania.
W związku z powyższym nadano ocenę ogólną C (znacząca).

Siedlisko 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
Reprezentatywność: nieznacząca (D). Siedlisko występuje na niewielkiej powierzchni. Niewielkie ciek wodny obszaru nie stwarza warunków dla rozwoju zbiorowiska. Siedlisko

6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
Reprezentatywność: nieznacząca (D). Niewielka powierzchnia siedliska i ubóstwo gatunków charakterystycznych nie predysponuje obszaru jako istotnego z punktu widzenia ochrony jego krajowych i regionalnych zasobów.

8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
Reprezentatywność: nieznacząca (D) - siedlisko występuje na niewielkiej powierzchni.

* 1086 zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*

Zgodnie danymi zgromadzonymi przez Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych (2023) oraz danymi publikowanymi (Ruta i inni 2021) dotąd stwierdzono występowanie gatunku na trzech stanowiskach. Na podstawie ww. materiałów minimalną populację określono jako liczbę osobników szacowaną na podstawie liczby drzew zasiedlonych, w których stwierdzono larwy zgniotka cynobrowego zaś jako maksymalną liczbę osobników - liczbę drzew potencjalnie zasiedlonych, w których prognozuje się przebywanie gatunku w obszarze Natura 2000. Z uwagi na szacunkowy charakter danych dotyczących liczebności jakoś danych określono jako P.

Ocenę populacji gatunku w obszarze przyjęto na poziomie C ponieważ stanowi ona przedział od 0% do 2% populacji krajowej.

Stan zachowania populacji zgniotka cynobrowego oceniono na poziomie B, przy czym stopień zachowania cech siedliska gatunku oceniono na poziomie III (elementy średnio zachowane lub częściowo zdegradowane), przy możliwości odtworzenia I (odtworzenie łatwe).

Jako łatwe odtworzenie rozumie się modyfikację gospodarki leśnej na terenie obszaru w taki sposób aby zabezpieczała ona odpowiednią dla gatunku ilość tzw. martwego drewna (głównie dębowego, jesionowego, topolowego i wierzbowego).

Izolację populacji oceniono na poziomie B.

1308 mopek *Barbastella barbastellus* –

populacja zimująca Gatunek ten regularnie zimuje w obszarze w liczbie do 12 osobników (Hebda 2001).

Osiągana liczebność nie kwalifikuje go do uznania za przedmiot ochrony.

1324 nocek duży *Myotis myotis* – populacja zimująca Gatunek ten regularnie zimuje w obszarze w liczbie do 6 osobników (Hebda 2001). Osiągana liczebność nie kwalifikuje go do uznania za przedmiot ochrony.

*Gatunek oczekuje na nowelizację rozporządzenia ws. dodania do katalogu przedmiotów ochrony.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

M	B02.04		i
M	B02.02		i
M	I01		i
M	G05.01		i
M	I02		i
H	K02.01		i
H	D01.02		i
L	M01.01		b
M	M01.02		b
H	B02.01.01		i
M	B02.01.02		i
L	K01.01		i
H	B02.03		i
H	J02.03		b

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.01.01		i
M	B02.05		i
M	B07		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1.Adamski M. 2021. Występowanie zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus* (Coleoptera: Cucujidae) w zachodniej Polsce: czy historia lasu ma znaczenie? *Wiadomości Entomologiczne* 40 (2):14-30. 2.Hebda G. 2001. Nietoperze Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” wyniki wstępne. *Nietoperze* II 1: 104-107. 3.Klich S., Klich M. 2017. Występowanie siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) w obszarze Natura 2000 Góra Świętej Anny RDOŚ w Opolu. Msc. 4.Kulpiński K. (red.) 2013. Dokumentacja przyrodnicza dla rezerwatu przyrody „Ligota Dolna”. RDOŚ w Opolu. Msc. 5.Kulpiński K., Tyc A., RDOŚ w Opolu. 2021. Dokumentacja planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH160002 w województwie opolskim. Msc. 6.Ruta R., Bucholz L., Biwo T., Nowak A. 2011. Kontrola jakości siedliska przyrodniczego skały wapienne i neutrofilne z roślinnością pionierską

Alyso-Sedion (6110) w rejonie obszaru Natura 2000 Góra św. Anny PLH160002. GDOŚ. Msc. 7. Nowak S., Nowak A. 2012. Ekspertyza przyrodnicza dotycząca oceny znaczenia obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH 160002 dla siedliska 6430. RDOŚ w Opolu. Msc. 8. ZOPK 2023. Weryfikacja danych zawartych w SDF obszaru Góra Świętej Anny PLH160002 - zgniotek cynobrowy. RDOŚ w Opolu. Msc.

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

[Powrót](#)

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL03	73.06	PL02	3.55		

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Lesisko	+	0.94
PL03	Park Krajobrazowy Góra Św. Anny	*	73.06
PL02	Ligota Dolna	+	0.16
PL02	Biesiec	+	0.49
PL02	Grafik	+	0.54
PL02	Boże Oko	+	1.36
PL02	Góra Św. Anny	+	0.05

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Opolu
Adres:	Polska Firmowa 1 45-594 Opole
Adres e-mail:	sekretariat@opole.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒	Tak	Nazwa: Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 6 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góra Świętej Anny PLH 160002 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 1991) Link: https://duwo.opole.uw.gov.pl/legalact/2022/1991/
		Nazwa: Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 1 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Ligota Dolna” (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 1857) Link: https://duwo.opole.uw.gov.pl/legalact/2014/1857/

☐ Nie, ale jest w przygotowaniu

☐ Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH160002

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)